

ПСИХОЛОГІЧНІ ФАКТОРИ, ЩО ВПЛИВАЮТЬ НА РОЗВИТОК МОВНОЇ ВПЕВНЕНОСТІ У СТУДЕНТІВ ПІД ЧАС ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ ЗА ПРОФЕСІЙНИМ СПРЯМУВАННЯМ У ЗВО

Пілішек С. О. кандидат психологічних наук, доцент,
Хмельницький національний університет
<https://orcid.org/0000-0002-3685-8901>

Рудоман О. А. кандидат філологічних наук, доцент,
Хмельницький національний університет
<http://orcid.org/0000-0003-4784-3518>

Психологічні чинники не тільки визначають готовність здійснювати регулярну освітню діяльність із вивчення іноземної мови за професійним спрямуванням, але також є ключовими для розвитку мовної впевненості під час використання іноземної мови в професійному середовищі. У статті здійснено теоретичне обґрунтування (на основі аналізу літератури з теми та спостережень за навчальним процесом) психологічних факторів, котрі впливають на розвиток мовної впевненості в студентів під час вивчення іноземної мови за професійним спрямуванням.

Ключові слова: мовна впевненість; психологічні фактори вивчення іноземної мови; іноземна мова за професійним спрямуванням; англійська мова; заклад вищої освіти (ЗВО); мотивація; ділова англійська.

Вступ. Педагогічна психологія є життєво важливою навичкою викладачів задля ефективного навчання студентів, оскільки допомагає зрозуміти особистість здобувача, моделі мислення, готовність до навчання, мотивацію, емоційний стан і труднощі у вивченні іноземної мови. Викладачам іноземної мови під час навчання цільової мови за професійним спрямуванням варто активно використовувати це розуміння на практиці, до того ж на всіх етапах підготовки та реалізації навчального заняття: аби розробити план, керувати аудиторією студентів, здійснювати керівництво самостійною роботою студентів, надавати потрібні консультації для здобувачів освіти щодо позааудиторного вивчення мови за професійним спрямуванням. Викладачі іноземної мови за професійним спрямуванням мають визначати цілі навчання, вибирати відповідні стратегії та сприяти створенню позитивного освітнього середовища (Fitria, 2024). Різномічне розуміння психологічних факторів, що впливають на розвиток мовної впевненості студентів, загалом володіння педагогічною психологією допомагає викладачам іноземної мови подолати проблеми навчання та створити сприятливе середовище, яке буде не тільки стимулювати здобувачів освіти опановувати новий лексичний і граматичний матеріал, специфічну професійну лексику, але й набувати комунікативної впевненості,

тобто вправно використовувати вивчене на практиці, у модельованих ситуаціях ділової комунікації (усної, письмової) аудиторно та з перспективою на реальні ситуації професійного спілкування іноземною мовою після завершення навчання в університеті.

З усіх іноземних мов саме англійська мова посідає чільне місце й вивчається як обов'язкова не тільки в школах, але й у ЗВО. Закон України від 04.06.2024 № 3760-IX «Про застосування англійської мови в Україні» стосується розширення застосування англійської мови в публічних сферах соціального життя, зокрема та найбільше – у професійній, та створення сприятливих умов для її опанування громадянами України (Про застосування англійської мови в Україні, 2024). Англійська мова в Україні викладається як іноземна від початкового (іноді дошкільного) до вищого рівня освіти, де серед усіх чотирьох базових навичок (читання, письмо, аудіювання, говоріння) мовлення, продуктивна навичка, часто розглядається як найбільш складна щодо формування – як з боку викладачів, яким належить добирати дієві інструменти її формування, так і з боку учнів та студентів. Здебільшого наявні певні соціальні та психологічні чинники, які перешкоджають студентам вільно й невимушено розмовляти англійською як аудиторно, так і позааудиторно, коли того потребують життєві та згодом суто професійні

комунікативні потреби. Таким психологічним фактором, серед іншого, є «брак упевненості», який, як доводять західні емпіричні дослідження (Jamila, 2014; Lopez & Vui, 2014) і як показує педагогічний досвід роботи у ЗВО, вважається однією з найбільших перешкод, що переважно впливає на усну продуктивність дорослих студентів університетського рівня.

Метою дослідження є теоретичне обґрунтування (на основі аналізу літератури з теми та спостережень за навчальним процесом) психологічних факторів, котрі впливають на розвиток мовної впевненості в студентів під час вивчення іноземної мови за професійним спрямуванням.

Теоретичне підґрунтя. Тема подолання психологічних бар'єрів під час вивчення іноземної мови, зокрема в спосіб набуття студентами впевненості у використанні іноземної мови загалом та для досягнення професійних цілей, час від часу, однак менш часто, ніж інші суто методичні аспекти опанування іноземної мови, стають предметом наукових розвідок. Так, І. Лопес та Н. Буй на основі тематичного аналізу даних інтерв'ю встановлюють, що вирішальними причинами, що перешкоджають упевненості в знанні мови, є: 1) досвід пережитого комунікативного успіху чи невдачі; 2) позитивні чи негативні відгуки про навички говоріння здобувачів освіти; 3) порівняння студентами себе з іншими чи якимось стандартом тощо (Lopez & Vui, 2014). Упевненість здобувача освіти в собі часто трактується як набір специфічних самоконструктів, таких як самоефективність, лінгвістична впевненість, або позитивна самоконцепція, різні прояви мотивації щодо вивченні іноземної мови (індивідуальна мотивованість студента, мотивованість академічної групи тощо) (Lopez & Vui, 2014). І. Лопес та Н. Буй роблять спробу розвинути краще розуміння конструкції впевненості в собі під час вивчення іноземної мови. Нові дослідження мотивації з вивчення іноземної мови включили до поняттєвого поля також різноманітні афективні змінні студента (наприклад, готовність до спілкування, уявлення про ідеал знавця іноземної мови, вимога до себе відповідати цьому ідеалу; міжнародне становище та ін.). Варто брати до уваги також потенційно складний зв'язок між мотивацією та іншими змінними психологічних установок студента, включно

з аспектом упевненість в собі саме щодо вивчення мови. Доречність кожного Я-конструкту, такого як упевненість у собі, самоефективність, самооцінка – усе це належить повністю теоретично й емпірично вивчити в конкретних контекстах навчання іноземної мови.

Питання про чинники успішного оволодіння іноземною мовою вирішується по-різному. Дослідники, які вивчають мотиваційно-емоційну сферу особистості, відзначають надзвичайну важливість формування позитивної мотивації до вивчення іноземної мови (Zhang et al., 2020; Richards, 2022). Дослідники, які вивчають психологічні підходи до навчання іноземної мови, свідчать про важливість когнітивних і мисленнєвих процесів у мовленнєвій діяльності (Li, 2016; Wang, 2021). Інші стверджують, що процес запам'ятовування й збереження інформації є основою в процесі оволодіння іноземною мовою (Park et al., 2020; Onishchuk et al., 2020).

Пов'язуючи іншомовні здібності з особливостями психічних процесів, психологи передусім вивчали вербальну пам'ять, вербальне мислення, розуміння на слух (Schwering & MacDonald, 2020; Wallace, 2022). На початкових етапах вивчення мови найбільше значення відіграє здатність ефективно запам'ятовувати іноземні слова й швидко їх актуалізовувати відповідно до прагматичних цілей. Зв'язок між структурою й різними типами пам'яті та іншомовними здібностями є досить суперечливим. Крім того, особливий інтерес становлять дані механічної та логічної пам'яті. Ці види пам'яті відрізняються способами запам'ятовування: механічне запам'ятовування здійснюється простим повторенням, найчастіше багаторазовим; логічне запам'ятовування передбачає використання спеціальних прийомів осмислення матеріалу. На більш пізніх етапах вивчення іноземної мови індекси механічної пам'яті серед здібних студентів є вищими, ніж серед менш здібних студентів. Це можна пояснити тим, що старші студенти, які добре володіють мовою, не використовують чисто механічні методи запам'ятовування нових слів, а спираються на мовні асоціації схожості, контрасту або семантичної подібності, властиві логічному запам'ятовуванню. Тому механічна пам'ять може бути збагачена системою прийомів

запам'ятовування з висхідним рівнем розуміння матеріалу. Це слушно назвати найвищими формами механічної пам'яті, які не можуть набуватись менш здібними учнями. Отже, механічна пам'ять розвивається в певній групі студентів у процесі вивчення іноземної мови. Механічна пам'ять є сутнісним механізмом вивчення іноземної мови й може входити в структуру іншомовних умінь як індивідуальний аспект; однак очевидно, що він не є ключовим компонентом у структурі, що розглядається, і може бути доповнений іншими компонентами, наприклад, логічною пам'яттю.

Сприйняття – це психічний процес, що лежить в основі будь-якого пізнання. Сприйняття передусім навчальній обробці та запам'ятовуванню інформації. Рівень слухового розуміння в здібних студентів, як правило, значно вищий, ніж у менш здібних або посередньо здібних учнів. Розуміння на слух, як і когніція, є провідним і безповоротним компонентом структури іншомовних здібностей. Описані вище когнітивні процеси утворюють когнітивний компонент іншомовних здібностей. Пізнання, розуміння на слух і пам'ять складають комплекс, який становить собою ядро іншомовних здібностей. У процесі засвоєння мови пізнання сприяє її смисловій організації, запам'ятовуванню, тобто фіксації. Відповідно, на рівні мовленнєвої діяльності, на якій мовний матеріал активізується і доводиться до остаточного засвоєння, пізнання забезпечує породження думок, їхньої репозиторій, глибину і зміну, а також запам'ятовування, тобто актуалізацію адекватної мовної форми для думки. У мовленні діяльність забезпечує розуміння на слух і самоконтроль у процесі іншомовного мовлення. Дві основні функції, які приписуються емоціям, – це інформаційна та мотиваційна. Два основних шляхи їх впливу на мислення: емоції можуть змінювати інформацію, на якій базуються розумові процеси. Вони можуть впливати на методи і способи оброблення інформації. За останні роки гіпотеза про те, що емоції виконують інформаційну функцію, розвивалася в двох основних напрямках: інформаційна теорія емоцій і теорія емоційної готовності до дії. Вплив емоцій на діяльність підкоряється відомому правилу Йеркса Додсона (1908), який постулював оптимальний рівень стресу

для кожного конкретного виду роботи. Зниження емоційного тону внаслідок зниження інтересу до справи призводить до сонливості, втрати пильності, пропуску значущих сигналів, сповільненості реакцій. Тому якщо в підтримці впевненості одну з найважливіших функцій буде виконувати мотиваційна складова, заохочення здобувача, доброзичлива вказівка на помилки й належна похвала за комунікативні успіхи, усі повищі психічні процеси відіграють роль визначального тла, без якого впевненості не сформувавши. Рівень емоційної напруги не має бути ні надто високим, ні надто слабким, однак його оптимальність може визначити лише компетентний викладач на прикладі конкретної навчальної ситуації під час опанування курсу іноземної мови за професійним спрямуванням. Надмірно високий рівень емоційної напруги дезорганізує діяльність, ускладнює її, підвищує реакцію на сторонні, незначні сигнали, призводить до примітивних дій типу сліпого пошуку методом проб і помилок, провокуючи й навіть закріплюючи на основі повторюваності чинник невпевненості. Емоції зумовлюють, перш за все, динамічну сторону когнітивних функцій, тону і темп діяльності, її «настрій» на той чи інший рівень діяльності. З цієї причини в структуру успішного оволодіння іноземною мовою входить емоційний компонент когнітивного процесу, важливий для розвитку мовної впевненості.

З українських дослідників питання психологічних факторів формування мовної впевненості студентів під час вивчення іноземної мови за профспрямуванням розробляють О. Колмикова (2024), Г. Овсянко та С. Кириченко (2021), Ю. Крюкова (2022), О. Науменко, Н. Стучинська, Л. Мусієнко (2023) та ін. Г. Овсянко та С. Кириченко (2021) основними психологічними факторами вивчення іноземної мови називають мотивацію та інтерес до вивчення мови, темперамент, пам'ять, здібності до вивчення мов, мовний бар'єр, до того ж саме мотивацію вважають основною у вивченні іноземної мови. На думку науковиць, лише мотивація досягнення успіху може принести результат у вивченні цільової мови (Овсянко & Кириченко, 2021).

Методи дослідження: для підготовки поточної розвідки було використано такі

методи, як контент-аналіз, спостереження, порівняння, узагальнення, систематизація.

Результати і обговорення. Підвищення ефективності навчання є одним із центральних предметів комплексного дослідження сучасної психолого-педагогічної науки протягом останнього десятиліття. Одним із найважливіших питань педагогічної психології є визначення психологічних особливостей студента – суб'єкта освітньої діяльності. Безумовно, з цієї точки зору велике значення має вивчення здібностей суб'єкта, що визначають його успішність у навчанні. Успішність засвоєння іноземної мови визначається декількома факторами: загальнопедагогічними, методичними, загальнопсихологічними, індивідуально-психологічними. Зовнішніми детермінантами навчальної діяльності можна вважати загальнопедагогічні та методичні фактори; загальнопсихологічні та індивідуально-психологічні фактори створюють внутрішню детермінацію навчальної діяльності. Одним із основних факторів успішного оволодіння іноземною мовою студентами є знання. Натомість іншомовні здібності – індивідуально-психологічні та психофізіологічні особливості, що визначають високу швидкість і високий рівень засвоєння мови у відповідних умовах. Отже, якщо студент має міцні знання й здібності, це з великою вірогідністю визначатиме успішні іншомовні комунікативні компетенції, водночас мінімізуючи можливий негативний вплив суто психологічних чинників.

Авдиторне вивчення іноземної мови є ситуацією, що провокує в здобувачів освіти занепокоєння, стурбованість, страх, заціпеніння, оскільки передбачає постійні оцінки як з боку інших, так і з боку самого студента. У такому середовищі страх бути оціненим може слугувати нагадуванням про поточну компетенцію студента порівняно з іншими здобувачами освіти чи ідеалізованими уявленнями про успішне вивчення мови. Сама ситуація навчального середовища, отже, автоматично з великою ймовірністю ставить під сумнів самооцінку студента як компетентного комунікатора (якщо він навчається, то йому бракує мовленнєвої вправності – якщо бракує, тоді він має недоліки – його не лише навчають, але й постійно контролюють), що становить ризик спровокувати замкнутість, страх чи

навіть паніку. В Україні ці універсальні ризикові чинники суттєво загострюються фактором війни, що й так погіршує психологічний стан усіх учасників освітнього процесу. Враховуючи той факт, що мовна тривога є поширеним явищем у різних контекстах вивчення іноземної мови та передбачає значну вразливість з боку тих, хто вивчає мову, намагаючись виразити, утвердити себе перед іншими в «хиткому лінгвістичному транспорті» (саме так це назвав Дж. Арнольд і Х. Браун (Arnold & Brown, 1999)). Навчити поратись із таким емоційним хвилюванням – одне із завдань викладача. Це питання того, зокрема, як залишатися мотивованими, щоб зробити процес набуття знань студентами систематичним і системним, а також загалом питання впевненості студентів у собі та управління особистими переконаннями студентів щодо ефективності вивчення мови.

До визначення психологічних факторів, що впливають на впевненість у вивченні й користуванні іноземною мовою можна підійти принаймні з трьох позицій: 1) з погляду виявлення здібностей до різних аспектів мови (мовознавчий ракурс), мовленнєвих здібностей (зокрема, артикуляційна вправність), а також до рецептивних і продуктивних процесів мовлення; 2) з погляду визначення особливостей мовленнєвих процесів: сприймання, пам'яті, пізнання, які складають ядро структури здібностей до засвоєння мовного матеріалу; 3) з погляду визначення впливу індивідуально-психологічних, характерологічних та особистісних особливостей людини – волі, емоцій, типу темпераменту, екстраверсійно-інтроверсійного типу.

Узагальнення наявних наукових праць із проблем формування мовної впевненості загалом та розвитку мовної впевненості у студентів під час вивчення іноземної мови за професійним спрямуванням у ЗВО та узагальнення індивідуального педагогічного досвіду дає змогу дійти висновку, що основними психологічними факторами розвитку мовної впевненості під час вивчення іноземної мови за професійним спрямуванням є такі:

1) *мотивація* як найбільш ключовий фактором у вивченні іноземної мови. Мотивація може бути внутрішньою (інтерес до мови та культури) або зовнішньою

(потреба для майбутньої професії чи академічного розвитку). Отже, у заданому ракурсі поточної статті саме зовнішня мотивація є вирішальною. Важливим є фактор загальної зацікавленості студентів у різнобічному опануванні своєї професії та бачення реальної перспективи використання іноземної мови у майбутній професійній діяльності, як і усвідомлення фактора знання мови як винагороджувального – тобто як інструмента для кар'єрного зростання. Висока мотивація підвищує впевненість у власних здібностях і спонукає до більш активного навчання;

2) *самоефективність* як віра у свої можливості досягти успіху в конкретних завданнях. Якщо студент вірить, що може освоїти іноземну мову й бути завдяки цьому ефективним у професійній активності, це зміцнює його мовну впевненість. Самоефективність може розвиватися через попередній успішний досвід вивчення мови або через підтримку від викладача та одногрупників. Однак тут варто пам'ятати, що в студента на час початку співпраці з викладачем ЗВО в межах навчальної дисципліни з вивчення іноземної мови за профспрямуванням уже може скластись упереджена думка про свою самоефективність (через досвід вивчення мови від шкільної освіти й до загального курсу іноземної мови у ЗВО, а ще є досвід неформального та інформального вивчення мови). З дуже високою ймовірністю викладачеві задля розвитку мовної впевненості доведеться проводити корекційну психологічну роботу;

3) *тривожність* (англ. *language anxiety*) як неминучий чинник під час вивчення мови негативно впливає на мовну впевненість. Студенти, які відчувають страх зробити помилку, бути висміяними чи отримати іншу реакцію у відповідь на власну мовну невправність, часто уникають активної мовної практики, що гальмує їхній прогрес та унеможлиблює адекватне використання іноземної мови задля досягнення професійних цілей;

4) *позитивний досвід спілкування* – формується завдяки регулярним можливостям для успішного використання мови в реальних чи змодельованих авдиторно й позаавдиторно ситуаціях, котрі націлені спеціально на підвищення мовної впевненості чи мають її на увазі як додаткову

навчально-розвиткову мету. Важливо, щоб студенти відчували позитивні емоції під час спілкування іноземною мовою. Через це викладачеві варто наперед продумувати прагматику комунікації: можливі ситуації комунікативного успіху та невдачі. У разі комунікативної невдачі важливо проговорювати, аналізувати разом зі здобувачем, що стало причиною невдачі, як можна надалі запобігти таким ситуаціям, як вийти зі скрутної ситуації спілкування в професійному просторі за умови обмеженості мовних ресурсів здобувача освіти;

5) *соціальна підтримка* як чинник передбачає підтримку з боку викладачів, одногрупників та інших людей з оточення, що сприяє підвищенню впевненості у мовних здібностях конкретного студента. Взаємна допомога і схвалення, обговорення складнощів і досягнень у вивченні мови сприяють кращому засвоєнню матеріалу;

6) *когнітивні стратегії*, зокрема систематизація знань, пошук моделей у вивченні мови та активне використання нових лексичних і граматичних конструкцій, допомагає студентам краще засвоювати матеріал і відчувати себе більш упевненими. До когнітивних стратегій, релевантних під час вивчення іноземної мови за профспрямуванням, належать повторення та тренування, використання мнемонічних прийомів, структурування інформації, контекстуалізація, самостійне генерування професійно детермінованих мовних конструкцій, використання зворотного зв'язку (рефлексія, саморефлексія), моделювання реальних фахових ситуацій, використання метакогнітивних стратегій (аналізування студентами свого процесу навчання: визначення ними слабких місць, планування навчальних цілей, моніторинг свого прогресу та ін.), практика продуктивного використання мови, використання стратегій перенесення (застосовувати свої професійні знання та вміння з рідної мови до вивчення ділової іноземної);

7) *емоційний інтелект* сприяє кращому розумінню своїх емоцій і вмінню контролювати почуття мовної тривоги та невпевненості. Емоційний інтелект допомагає здобувачам освіти більш ефективно адаптуватися до іншомовного середовища та розвивати впевненість у

спілкуванні професійною іноземною мовою під час виконання фахових завдань;

8) *інтерактивні методи навчання* охоплюють роботу в групах, дискусії, рольові бізнес-ігри, допомагають студентам долати страх спілкування та сприятливі для поступового підвищення впевненості у використанні іноземної мови за професійним спрямуванням.

Висновки. Мовна впевненість – основа успішного професійного зростання та академічних досягнень студентів у закладах вищої освіти під час опанування іноземної мови за професійним спрямуванням. Мовна впевненість допомагає студентам ефективно застосовувати свої знання в реальних ситуаціях фахової взаємодії, будувати майбутню кар'єру в контексті глобального ринку праці, бути конкурентоспроможними на міжнародному ринку праці. Розуміння визначених у цій статті психологічних факторів дає змогу викладачам створювати ефективно середовище для навчання, де студенти можуть розвивати свої мовні навички, долати перешкоди та впевнено застосовувати мову в професійній сфері. Зокрема, мовна впевненість у ситуаціях професійного спілкування дає змогу вести ділову комунікацію ефективно (студенти, які здобувають професійну освіту, часто

готуються до кар'єри в міжнародних компаніях або до роботи в багатонаціональному середовищі, де знання іноземної мови є важливим інструментом, і тоді мовна впевненість знижує бар'єри для обговорення складних професійних тем), підвищує академічну успішність на етапі навчання у ЗВО чи з перспективою на удосконалення мовних навичок упродовж життя. Мовна впевненість, хоч сама передовсім залежить від чинника мотивації, разом теж сприяє ще більшій мотивованості здобувачів освіти продовжувати навчання й удосконалювати знання мови, зберігати інтерес до навчання, навіть коли завдання стають складнішими й долучається чинник спонтанності професійних ситуації комунікації. Окрім того, мовна впевненість покращує міжкультурну комунікацію та розвиває м'які навички, лідерські якості та навички співпраці, вирішення проблем, здатності до критичного мислення.

Подальші дослідження з теми доречно організувати, емпірично дослідивши алгоритми стимулювання мовної впевненості у студентів, які вивчають іноземну мову у ЗВО в межах курсу іноземної мови за професійним спрямуванням.

Список використаних джерел

1. Колмикова, О. О. (2024). До питання про психологічні труднощі вивчення морської англійської мови курсантами морських академій. *Педагогічна Академія: наукові записки*, 6, 1–12.
2. Крюкова, Ю. Д. (2022). Міжмовна інтерференція та психологічні бар'єри у процесі вивчення іноземних мов у ЗВО: шляхи подолання. *Нова філологія*, 85, 150–156.
3. Науменко О., Стучинська Н., Мусієнко Л. (2023). Роль мотивації у вивченні англійської мови за професійним спрямуванням майбутніми лікарями. *Науковий вісник Ужгородського університету. Серія: «Педагогіка. Соціальна робота»*, 1(52), 119–123.
4. Овсянко, Г., & Кириченко, С. (2021). Психологічні особливості вивчення іноземної мови фахового спрямування. *Міжнародний науковий журнал «Університети і лідерство»*, 1(11), 158–167
5. Про застосування англійської мови в Україні: Закон України від 04.06.2024 № 3760-IX. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3760-IX#Text>
6. Arnold, J., & Brown, H. D. (1999). A map of the terrain. In J. Arnold (Ed.), *Affect in Language Learning* (pp. 1–27). Cambridge University Press.
7. Fitria, T. N. (2024). Understanding the Educational Psychology and English Language Teaching: Insights for both EFL and Non-EFL Learners. *JETLEE: Journal of English Language Teaching, Linguistics, and Literature*, 4(1), 37–53.
8. González-Valencia, H., Isaza-Gómez, G. D., Idarraga, M. A., & Rodríguez-Villaquiran, M. (2020). Integrating the virtual platform memrise as a teaching tool for English vocabulary in foreign language students of second semester at a university. *Revista Latinoamericana de Estudios Educativos (Colombia)*, 16(1), 259–284.
9. Jamila, M. (2014). Lack of Confidence--A Psychological Factor Affecting Spoken English of University Level Adult Learners in Bangladesh. *Language in India*, 14(10).
10. Li, L. (2016). Integrating thinking skills in foreign language learning: What can we learn from teachers' perspectives? *Thinking Skills and Creativity*, 22, 273–288.

11. Lopez, I. Y., & Bui, N. H. (2014). Acculturation and linguistic factors on international students' self-esteem and language confidence. *Journal of International Students*, 4(4), 314–329.
12. Onishchuk, I., Ikonnikova, M., Antonenko, T., Kharchenko, I., Shestakova, S., Kuzmenko, N., & Maksymchuk, B. (2020). Characteristics of foreign language education in foreign countries and ways of applying foreign experience in pedagogical universities of Ukraine. *Revista Romaneasca Pentru Educatie Multidimensionala*, 12(3), 44–65.
13. Park, H. I., Solon, M., Henderson, C., & Dehghan-Chaleshtori, M. (2020). The roles of working memory and oral language abilities in elicited imitation performance. *The Modern Language Journal*, 104(1), 133–151.
14. Richards, J. C. (2022). Exploring emotions in language teaching. *Relc Journal*, 53(1), 225–239.
15. Wang, W. (2021). Evaluation Principles' Influence of Critical Thinking Foreign Language Teaching on German Literature Classroom Learning Motivation. *Revista de Cercetare și Interventie Socială*, 73, 81–94.
16. Zhang, H., Dai, Y., & Wang, Y. (2020). Motivation and second foreign language proficiency: The mediating role of foreign language enjoyment. *Sustainability*, 12(4), 1302.

References

1. Kolmykova, O. O. (2024). Do pytannia pro psykholohichni trudnoshchi vyvchennia morskoi anhliiskoi movy kursantamy morskyykh akademii [To the question of psychological difficulties of learning maritime English by cadets of maritime academies]. *Pedahohichna Akademiia: naukovyi zapysky*, 6, 1–12. (in Ukrainian)
2. Kriukova, Yu. D. (2022). Mizhmovna interferentsii ta psykholohichni bariery u protsesi vyvchennia inozemnykh mov u ZVO: shliakhy podolannia [Interlingual interference and psychological barriers in the process of learning foreign languages in higher education: ways to overcome]. *Nova filolohiia*, 85, 150–156. (in Ukrainian)
3. Naumenko O., Stuchynska N., & Musiienko L. (2023). Rol motyvatsii u vyvchenni anhliiskoi movy za profesiinym spriamuvanniam maibutnimy likariamy [The role of motivation in the study of English language by professional direction by future doctors]. *Naukovyi visnyk Uzhhorodskoho universytetu. Seriia: «Pedahohika. Sotsialna robota»*, 1(52), 119–123. (in Ukrainian)
4. Ovsianko, H., & Kyrychenko, S. (2021). Psykholohichni osoblyvosti vyvchennia inozemnoi movy fakhovoho spriamuvannia [Psychological features of learning a foreign language in a professional direction]. *Mizhnarodnyi naukovyi zhurnal «Universytety i liderstvo»*, 1(11), 158–167. (in Ukrainian)
5. Pro zastosuvannia anhliiskoi movy v Ukraini: Zakon Ukrainy vid 04.06.2024 № 3760-IX [On the use of the English language in Ukraine: Law of Ukraine dated 04.06.2024 No. 3760-IX]. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3760-IX#Text> (in Ukrainian)
6. Arnold, J., & Brown, H. D. (1999). A map of the terrain. In J. Arnold (Ed.), *Affect in Language Learning* (pp. 1–27). Cambridge University Press.
7. Fitria, T. N. (2024). Understanding the Educational Psychology and English Language Teaching: Insights for both EFL and Non-EFL Learners. *JETLEE: Journal of English Language Teaching, Linguistics, and Literature*, 4(1), 37–53.
8. González-Valencia, H., Isaza-Gómez, G. D., Idarraga, M. A., & Rodríguez-Villaquiran, M. (2020). Integrating the virtual platform memrise as a teaching tool for English vocabulary in foreign language students of second semester at a university. *Revista Latinoamericana de Estudios Educativos (Colombia)*, 16(1), 259–284.
9. Jamila, M. (2014). Lack of Confidence--A Psychological Factor Affecting Spoken English of University Level Adult Learners in Bangladesh. *Language in India*, 14(10).
10. Li, L. (2016). Integrating thinking skills in foreign language learning: What can we learn from teachers' perspectives? *Thinking Skills and Creativity*, 22, 273–288.
11. Lopez, I. Y., & Bui, N. H. (2014). Acculturation and linguistic factors on international students' self-esteem and language confidence. *Journal of International Students*, 4(4), 314–329.
12. Onishchuk, I., Ikonnikova, M., Antonenko, T., Kharchenko, I., Shestakova, S., Kuzmenko, N., & Maksymchuk, B. (2020). Characteristics of foreign language education in foreign countries and ways of applying foreign experience in pedagogical universities of Ukraine. *Revista Romaneasca Pentru Educatie Multidimensionala*, 12(3), 44–65.
13. Park, H. I., Solon, M., Henderson, C., & Dehghan-Chaleshtori, M. (2020). The roles of working memory and oral language abilities in elicited imitation performance. *The Modern Language Journal*, 104(1), 133–151.
14. Richards, J. C. (2022). Exploring emotions in language teaching. *Relc Journal*, 53(1), 225–239.
15. Wang, W. (2021). Evaluation Principles' Influence of Critical Thinking Foreign Language Teaching on German Literature Classroom Learning Motivation. *Revista de Cercetare și Interventie Socială*, 73, 81–94.
16. Zhang, H., Dai, Y., & Wang, Y. (2020). Motivation and second foreign language proficiency: The mediating role of foreign language enjoyment. *Sustainability*, 12(4), 1302.

Summary

PSYCHOLOGICAL FACTORS AFFECTING THE DEVELOPMENT OF LANGUAGE CONFIDENCE IN STUDENTS DURING THE LEARNING OF A FOREIGN LANGUAGE UNDER PROFESSIONAL DIRECTION IN HIGH SCHOOLS

Pilishek S. candidate of psychological sciences,
associate professor Khmelnytskyi National University

Rudoman O. candidate of philological sciences,
associate professor Khmelnytskyi National University

Introduction. In addition to the cognitive side of a foreign language in a professional direction (in case if this is English – English for specific purposes (ESP)) learning process, psychological factors also play an important role. They not only determine the readiness to carry out regular educational activities for learning a foreign language for professional purposes, but are also key to the development of language confidence when using a foreign language in modeled professional situations in the classroom, as well as in the future - in the professional career of the current student.

Purpose. The aim of the article is to provide a theoretical substantiation (based on the analysis of the literature on the topic and observations of the educational process) of psychological factors that influence the development of students' language confidence when learning a foreign language for professional purposes.

Methods. The following methods were used to prepare the current study: content analysis, observation, comparison, generalization, systematization.

Originality. Although the issue of considering the psychological factors that influence foreign language learning from the scientific point of view is important, it is noticeable that neither domestic nor foreign scientific works analyze the psychological factors of foreign language learning independently as a conceptual aspect of language confidence development. In addition, the concept of language confidence in the context of a foreign language for professional purposes has been considered in general only in passing, not accentuated and in mutual dependence on each other. Instead, this article outlines how language confidence, along with a number of other psychological factors of language learning, contributes to improved employment prospects in the global labor market. The practical significance of the article's results is that it provides valuable guidance for further research on the topic. It is appropriate to organize them by empirically investigating the algorithms for stimulating language confidence in students studying a foreign language at a university as part of a foreign language course for professional purposes. In this case, the theoretical generalization and categorization of language confidence as an important (along with cognitive) mechanism of practical language use in the professional environment of the learner, carried out in the current article, is valuable for developing algorithms for stimulating students' language confidence while they are learning a foreign language course for professional purposes (in the article - on the example of English, but the identified mechanisms are mostly universal for the process of learning other foreign languages).

Conclusion. The main psychological factors for the development of language confidence in the process of learning a foreign language for professional purposes are motivation, self-efficacy, anxiety, positive communication experience, social support, cognitive strategies, emotional intelligence, and interactive teaching methods. Although it depends primarily on the motivation factor, language confidence also contributes to the motivation of students to continue learning and improve their language skills, to maintain interest in learning, even when the tasks become more complex and the factor of spontaneity in professional communication situations is involved. In addition, language confidence improves intercultural communication and develops soft skills, leadership and collaboration skills, problem solving, and critical thinking abilities.

Key words: language confidence; psychological factors of foreign language learning; English for specific purposes (ESP); English; institution of higher education (HEI); motivation; business English.

Концептуалізація – Пілішек С. О.

Методика – Рудоман О. А.

Автори заявляють про відсутність конфлікту інтересів.

The authors declare that they have no conflict of interest.

Дата надходження рукопису/Date of receipt of the manuscript: 20.09.24.

Дата прийняття рукопису/Date of acceptance of the manuscript: 28.10.24.

© 2024. This work is under an open license CC BY-NC 4.0.